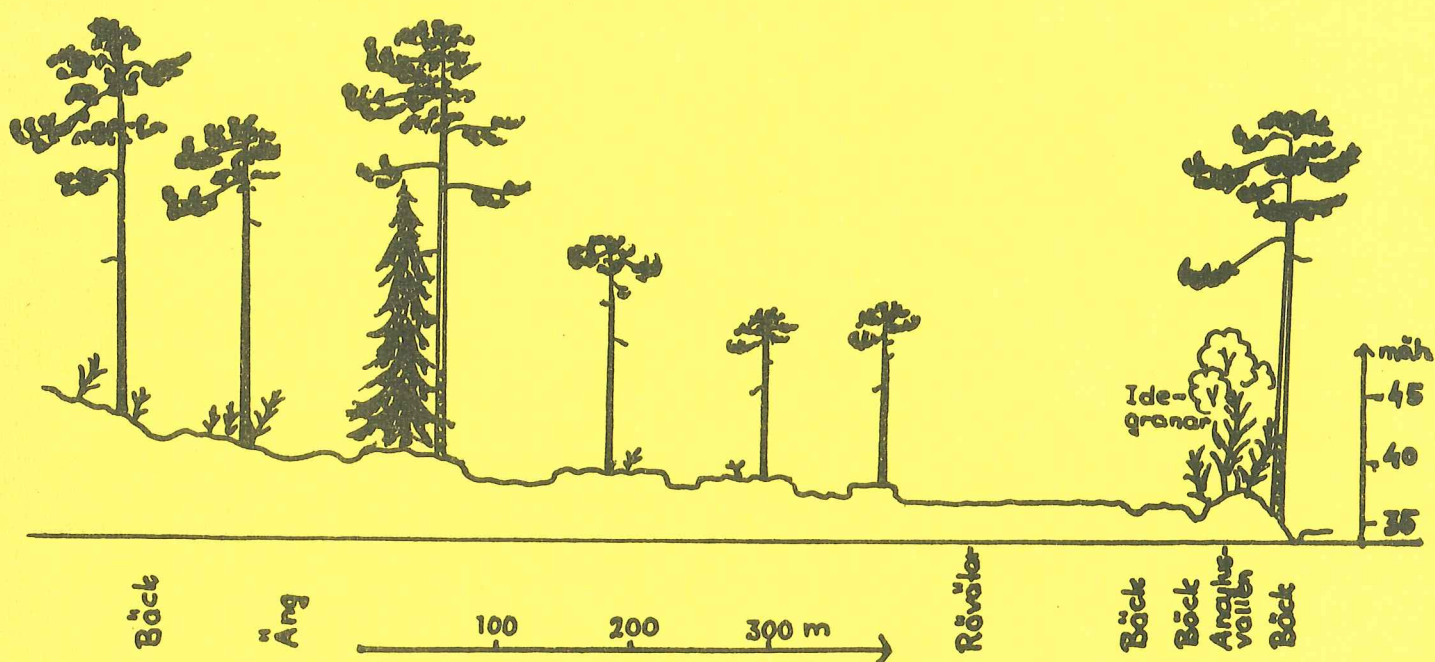
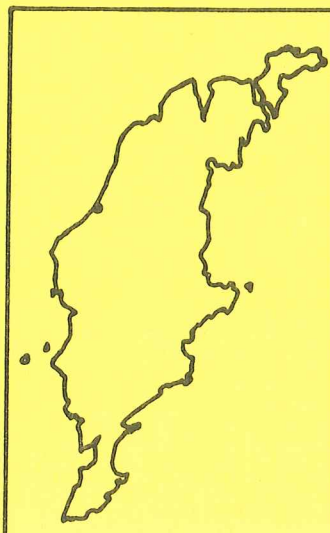

GOTLANDS LÄN

KALLGATEBURG

BOTANISK INVENTERING

LÄNSSTYRELSEN I GOTLANDS LÄN
NATURVÅRDSSENHETEN

SEPT 1981

Botanisk inventering av naturreservatet
Kallgateburg, Gotlands län
Utförd i juli och augusti 1979
av Lars Gustafsson

De fotografier som hänvisas till i texten förvaras
på länsstyrelsens naturvårdsenhet.

Föreliggande rapport grundar sig på arbeten utförda med
ekonomiskt stöd från anslaget Vård av naturvårdsområden m m.
Författaren är ensam ansvarig för rapportens innehåll varför
detta ej kan åberopas som representerande länsstyrelsens
ståndpunkt.

Visby i september 1981

Länsstyrelsen
naturvårdsenheten

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid
<u>Inledning</u>	1
<u>Topografi och hydrologi</u>	1
<u>Kulturpåverkan</u>	3
<u>Några speciellt viktiga arter</u>	3
<u>Idegran</u>	3
<u>Ag</u>	4
<u>Schoenus-komplexet</u>	4
<u>Brunögontröst</u>	4
<u>Igenväxningen</u>	5
<u>Rövätar</u>	5
<u>Källmyren</u>	6
<u>Analys av sammansättningen på en betad och obetad källmyr</u>	6
<u>Sammanfattning</u>	7
<u>Delområden med beskrivningar och artlistor</u>	7
<u>Artlista för Kallgateburg</u>	29
<u>Figurer</u>	38
<u>Litteratur</u>	46

Inledning

Genom länsstyrelsens beslut 1957-09-17 avsattes som naturminne idegransbeståndet i Kallgateburg samt delar av kärret Rövätar. Genom 1964 års naturvårdslag överfördes området till naturreservat.

Området har tidigare av flera författare bedömts ha stor betydelse för gotländsk och svensk naturhistoria (Romell och Teilling 1912, Sernander 1941, Pettersson 1949) främst för den stora Idegranslunden och de hydrologiska förhållandena inom området.

Denna inventering avser att något dokumentera och belysa den förändring växtsamhället genomgår p g a de ändrade hydrologiska förhållandena, samt att ligga till grund för en utvidgning av naturreservatet och upprättandet av en skötselplan för området.

Metodik

Metodiken har i stort sett följt de råd och anvisningar som givits av naturvårdsverket (Phålsson 1972), dock med vissa modifikationer. Fältarbetet utfördes i huvudsak i juli och augusti 1979. Området har delats in i olika strata som växtkarterats med en tregradig skala. Äldre och nytagna flyg- och markfotografier har använts för att dokumentera den tilltagande igenväxningen av väten. Arbetet redovisas dels i ett textavsnitt, dels i form av artlistor och fotografier.

Topografi och hydrologi

Kallgateburgs naturreservat är beläget i Hejnum socken på Gotland och sträcker sig över tre fastigheter: Prästgården 1:1, Kyrkebys lilla 3:1 och Bjärs 1:17.

Det undersökta området är större än reservatet och begränsas i väster av hällmarkerna mot Hejnumhällar och i öster av den ancylusvall som dämmer upp Rövätar (fig 1). Berggrunden som utgöres av märgelsten tillhörande Slite-gruppen och täckes av ett lager med moränmärgel, skalförande gyttja och bleke. Hejnum-

hållar i väster är en platå som når en höjd av drygt 70 meter över havet och utgör vattendelaren mellan tre olika avrinningssystem. I västra kanten av Rövätar är en vacker källmyr utbildad nedanför strandgrusavlagringarna. Här kommer ett flertal källor fram på ungefär 38 meters nivå. I södra kanten av källmyren finns en stor springkälla som under perioder med riklig vattentillgång i de ovan liggande hållmarkerna utvecklas till en vacker springbrunn. Avrinningen från dessa källor förenar sig i ett vattendrag som har eroderat sig ned till berggrunden genom ett relativt tjockt moräntäcke. Vattendraget rinner ut på Rövätar där ett dike är uppgrävt som leder fram till den trumma som är lagd tvärs genom ancylusvallen.

De ingrepp som gjorts vad gäller de hydrologiska förhållandena inskränker sig till den fördjupning som utförts av bäcken genom Rövätar, ancylusvallen och öster därom. Dessutom finns ett ganska betydelselöst dike i Rövätars NV del och ett grunt dike draget genom den kalhuggna marken i SV som leder fram till bäcken från källmyren (fig 3).

Förutom den stora springkällan söder om källmyren finns två mindre springkällor norr om parkeringsplatsen. Vattnet från dessa leds genom en liten ravin ut på den numera betade ängsmarken som då översvämmas i svackorna mellan strandgrusvallarna. En del av detta vatten rinner via ett dike, som grävts i ängens norra del genom några strandvallar, ut mot Rövätar. Gångstigen i Rövätars norra kant fungerar även som dike vid kraftigt vattenflöde från springkällorna.

I sluttningen från hållmarkerna i väster ned mot källmyren växer en ganska rik ängsbarrskog. Inslaget av gamla granar är i norra delen markant. Där finns även resterna av en kulturgynnad ängsmark. Den imponerande idegranslunden på ancylusvallen i öster med sitt frodiga bryn av blandad lövvegetation och idegran mot Rövätar är tillsammans med källmyren de största naturvärdena inom området. Båda dessa objekt är helt avhängigt den speciella hydrologin inom området.

Kulturpåverkan

Innan Martebomyren utdikades på 1770-talet gick vägen från Visby till norra Gotland genom Kallgate på den nord-syd löpande ancylusvallen. Ett antal ruderväxter vittnar om detta. I ängbet vid Rövätars NV-del fanns en rastplats för resande som passade på att rasta här då de kommit halvvägs sträckan Fårö-Visby. Klappade askar och de stora inslaget av hassel är typiskt för ett tidigare hävdad änge. Den öppna ängen har tidigare slagits men hävden upprätthålls numera genom nötbete. Tidigare har hela området betats inklusive Rövätar. Betesdrift förekommer numera endast på markerna kring den gamla ängen. På de rikare delarna av Rövätar där bäcken rinner ut har en ängskärrvegetation uppstått som tidigare vissa år slagits. Området söder om bäcken har kalkuggits ut mot Rövätars västra kant. Gallringar av skogen har förekommit även inom idegranslunden. Ett grustag är upptaget i områdets sydvästra del. De dikningar som gjorts har redovisats ovan. Den förändrade hydrologin och upphörd betesgång har gjort att Rövätar nu till viss del håller på att växa igen.

Några speciellt viktiga arter:

Idegran (Taxus baccata)

Idegranen är den starkast skuggföredragande av alla våra skogsträd. Den kan därför tåla den allra största täthet i bestånden. Särskilt de unga plantorna är ömtåliga för starkt solljus. Den är mycket känslig mot låga temperaturer och drabbas lätt av frostsador i öppna lägen. Den växer här på nordgränsen av sitt utbredningsområde som överensstämmer med januari-isotermen för -5°C . Figur 4 visar idegranens utbredning i Skandinavien.

Den rika idegransförekomsten på ancylusvallen har troligen betingats av den på vallen lämpliga markstrukturen som genomsippras av det från väten uppvärmda vattnet. Detta har gett upphov till en frodig lövvegetation som i sin tur gynnat utbredningen av idegranen. Här har alltså en samverkan mellan hydrologiska och biotiska faktorer givit idegranen möjlighet att utvecklas på ett för svenska förhållanden ovanligt sätt.

För att bevara idegranslunden bör man eftersträva att det för området ursprungliga hydrologiska förhållandet icke förändras och att ingen avverkning av någotdera träslaget får ske i lunden. Betesdrift bör heller ej få förekomma inom själva idegranslunden. Figur 5 och 6 visar antalet idegranar inom området utanför idegranslunden. Det stora antalet "unga" träd runt alla "gamla" träd tyder på en fortsatt föryngring och kanske också spridning av trädets utbredning inom området. Med unga anses här små träd och med gamla stora träd. De unga kan anses ha vuxit upp under detta sekel medan de gamla förmodligen är äldre träd. Könskvoten bland de gamla träden är 1:1. Han- och honträd har båda en likartad, jämn utbredning inom området.

Ag (Cladium mariscus)

Arten gynnas av milda vintrar, tämligen varma somrar och långa höstar i områden med grunda kalkrika vatten. Har fruktspridning och vegetativ förökning centrifugalt från kloner. Den ökade spridningen i gotländska våtar betingas av minskat vattenstånd och upphört bete.

Schoenus-komplexet

Schoenus ferrugineus växer på genomsipprade marker, särskilt i källkärr men även i myrkanter. Tål längre uttorkning än S. nigricans som huvudsakligen växer dels i bleke, dels i glesa Cladiumbestånd. I myrkanterna kan S. nigricans bilda bälten nedanför S. ferrugineus. Hybriden är motståndskraftigare än sina föräldraarter. Den tolererar bättre torka och näringsfattigdom, dessutom klarar den bättre konkurrensen från andra arter genom sina längre strån och erosionsresistenta tuvor. Överlever ett hårt betestryck bättre genom att ett selektivt bete kan gallra bort de vegetativt svagare föräldraarterna. De två arterna med sin hybrid finns i vad man kan kalla artrika extremrikkärr, där betesgång gynnar antalet arter. Upphört eller minskat bete medför igenväxning med Schoenus och Molinia och avtagande artantal.

Brunögontröst (Euphrasia Salisburgiensis)

Arten är helt bunden till källmyrar. På Gotland är den halvparasitisk på Schoenus.

Växttäckets får inte vara slutet, alltså gynnas arten av betesdrift då fria ytor bildas i Schoenuskärren. Den kan också växa i obetade kärr som öppnas genom källmyrens erosiva inverkan på vegetationstäckets. Den förekommer även i hårt betade källmyrar. Starkt sluttande källområden föredras men den hittas även på mer långsluttande mark.

Igenväxningen

Rövätar

På bleken kring de gamla Schoenus-tuvorna, oftast hybridtuvor, har en kolonisation av lågstarr skett. Först invaderas bleken av *Carex panicea* sedan kan andra carexarter följa efter, t ex *C. hostiana*, innan en zon av knappag bildas kring de gamla hybridtuvorna. Den viktigaste orsaken till denna succession torde vara det minskade vattenståndet efter det att avrinningen från väten ökat när avloppet genom ancylusvallen grävdes upp på 50-talet. Även en inställd betesdrift kan ha påskyndat detta förlopp.

Lokalt har *Cladium*kloner (Gotlandsag) fått möjlighet att breda ut sig över blekeytorna. Nykolonisation av *Cladium* har ökat tack vare de torrare betingelserna. Tillväxten av klonerna hade inte kunnat ske i samma utsträckning om väten varit betad då djuren brukar beta de nya skotten men inte förmår beta ner gamla bestånd (bild 1-6) (fig 7). Vid en jämförelse mellan flygbilder tagna 1947 och 1975 ses den kraftiga igenväxningen av blekeytorna och även spridningen och tillväxten av *Cladium* är där väldokumenterad.

I de torrare delarna av väten, framförallt den kraftigare dränerade södra delen, har blåtåtel och älväxing koloniserat Schoenusbältet. Med detta följer ett ökande antal arter av olika örter. Där en jämnare vattentillgång finns i marken (i området kring bäcken över väten) växer ett högörtssamhälle upp som helt domineras av älggräs och valeriana med enstaka salixbuskar (bild 10-12).

I blåtåtel och älväxingsamhället kring talldungarna har unga tallskott börjat tillväxa i ett allt större antal under de senare åren. Detta får också helt tillskrivas effekterna av dräneringen (bild 13,14).

Källmyren

(Bild 15)

Om källmyrens succession är det mycket svårare att uttala sig än om den frapperande förändring som Rövätar genomgått de senaste decennierna. Vattenförhållandena kan antas vara helt intakta. Medan en effekt av upphört bete bör innebära en tydligare dominans av schoenus och ett mindre artantal av framförallt örter. Då de källmyrararter (brunögontröst, fjälltätört och trubbtåg) som är av speciellt intresse är beroende av öppningar i schoenustäcket kan dessa ha varit vanligare då betesdrift förekom. Om den inställda betesdriften på sikt skulle leda till invandring och dominans av blåtåtel och älväxing i myren är osäkert, troligen skulle vattenförhållandena förhindra ett sådant förlopp.

För att bevara de intressantaste värdena hos källmyren bör följdaktligen ett visst bete och tramp förekomma i källmyren.

De ställen där källmyrorterna nu växer är de små fläckar som öppnas genom vattnets erosiva inverkan (bild 7).

Analys av artsammansättningen på betad och obetad källmyr

		+	++	+++	Summa	Summa G+Ö
Område 5 (betat)	gräs	7	3	0	10	40
	örter	24	6	0	30	
Område 6 (obetat)	gräs	9	1	2	12	25
	örter	9	3	1	13	
Område 11 (obetat)	gräs	6	6	1	13	29
	örter	13	3	0	16	

Med bete ökar diversiteten, d v s man får fler arter och mindre förekomst av dominerande arter, alltså en glidning från +++ til +. Örterna gynnas på bekostnad av graminiderna.

Sammanfattning

Reservatet bör utökas för att täcka in de områden på Kallgateburg som är intressanta för naturvården och för det rörliga friluftslivet. Två alternativa storlekar av utvidgningen, (fig 1) lämpligaste (fig 2) minsta tänkbara.

De viktigaste delarna är:

Idegranslunden och dess vegetation

Rövätar med sin öppna karaktär

Källmyren med sin unika vegetation

Ängsmarkerna som en del av kulturlandskapet.

Det viktigaste för bevarandet av dessa naturtyper är:

Ingen avverkning i idegranslunden

Återställandet av de ursprungliga hydrologiska förhållandena

Upprätthållandet av ett visst betestryck.

Delområden med beskrivningar och artlistor (figur 8)

Område 1

Ett öppet område i Rövätars nordspets, sankt med hög vegetation i östra kanten och torrt med låg vegetation i västra kanten. Antagligen ett tidigare blekeområde som p g a ändrade vattenförhållanden växt igen med en del för myren icke typiska arter som ormtunga. Enstaka buskar av olvon, vide, en och getapel.

Fältskikt:

Caltha palustris (Kabbeleka) +

Centaurea scabiosa (Väddklint) +

Cirsium acaule (Jordtistel) +

C. arvense (Åkertistel) +

Epipactis palustris (Kärrknipprot) +

Filipendula ulmaria (Älggräs) +

Galium palustre (Sumpmåra) *
Inula salicina (Krissla) ++
Leontodon autumnalis (Höstfibbla) +
Lotus corniculatus (Kärringtand) +
Lythrum salicaria (Fackelblomster) +
Linum catharticum (Vildlin) +
Ophioglossum vulgatum (Ormtunga) +
Plantago lanceolata (Svartkämpar) +
Potentilla anserina (Gåsört) +++
P. erecta (Blodrot) +
P. reptans (Revfingerört) +++
Prunella vulgaris (Brunört) +
Ranunculus acris (Smörblomma) +
R. flammula (Ältranunkel) +
Rubus saxatilis (Stenbär) ++
Sagina nodosa (Knutnarv) +
Sanguisorba officinalis (Blodtopp) +
Teucrium scordium (Lökgammander) +
Thymus serpyllum (Backtimjan) +
Valeriana officinalis (Vänderot) +
Vincetoxicum hirundinaria (Tulkört) +
Agrostis stolonifera (Krypven) +
A. tenuis (Rödven) +
Carex flacca (Slankstarr) ++
C. panicea (Hirsstarr) ++
Molinia caerulea (Blåtåtel) +
Sesleria caerulea (Älväxing) +

Område 2

Området norr om spången. Blekepartier med igenväxning av lågstarr och kraftig tillväxt av *Cladium*kloner som koloniserat området. Början till förbuskning med enstaka buskar av *Rhamnus*, *Evonymus*, *Juniper* och *Fraxinus*.

Fältskikt:

Centaurea jacea (Rödclint) +
Dactylorhiza incarnata (Ängsnycklar) +
Equisetum palustre (Kärrfräken) +
Filipendula ulmaria (Älggräs) +
Hydrocotyle vulgaris (Spikblad) ++
Inula salicina (Krissla) ++
Lythrum salicaria (Fackelblomster) +
Mentha aquatica (Vattenmynta) +
Ophioglossum vulgatum (Ormtunga) +
Potentilla anserina (Gåsört) +
P. erecta (Blodrot) +
P. reptans (Revfingerört) +
Primula farinosa (Majviva) +
Prunella vulgaris (Brunört) ++
Ranunculus flammula (Ältranunkel) ++
Valeriana officinalis (Vänderot) +
Carex elata (Bunkestarr) ++
C. hostiana (Ängsstarr) ++
C. nigra (Hundstarr) +
C. panicea (hirsstarr) +++
Cladium mariscus (Ag) +++
Juncus alpinus var. *fuscuater* (Myrtåg) +
Molina caerulea (Blåtåtel) ++
Phragmites communis (Vass) +
Schoenus nigricans (Knappag) ++
S. ferrugineus X *nigricans* +
Sesleria caerulea (Älväxing) +

Område 3

Ett öppet buskfritt område på gränsen till källmyren med någon enstaka buske av en och tall. Ett område som även innan de förändrade vattenförhållandena haft en tät vegetation av graminider. Området har även nu en jämnare tillgång av vatten än de östra delarna av väten p g a närheten till källmyren och där-

med mycket orkidéer. Som ett utslag av någon minskad tillgång på vatten kan misstänkas ett ökat inslag av *Molinia* och *Sesleria* bland *Schoenus*-vegetationen och tillkomst av enstaka örter som vitmåra (bild 15).

Fältskikt:

Centaurium littorale (Kustarun) +
Dactylorhiza traunsteneri (Sumpnycklar) +
Epipactis palustris (Kärrknipprot) +
Galium boreale (Vitmåra) +
Gymnadenia conopsea (Brudsporre) +
G. odoratissima (Luktsporre) +
Pinguicula alpina (Fjälltätört) +
P. vulgaris (Tätört) +
Potentilla erecta (Blodrot) ++
Primula farinosa (Majviva) +
Scorzonera humilis (Svinrot) +
Succisa pratensis (Ängsvädd) +
Tofieldia calyculata (Kärrlilja) +
Calamagrostis varia (Piggrör) +
Carex hostiana (Ängsstarr) +
C. panicea (hirsstarr) +
Juncus alpinus var. *fuscus* (Myrtåg) +
Molinia caerulea (Blåttåtel) ++
Schoenus ferregineus (Axag) +++
S. nigricans (Knappag) +
S. ferregineus X *nigricans* +
Sesleria caerulea (Älväxing) ++

Område 4

Ett något högre och torrare område än de omgivande, få orkidéer *Molinia* och *Sesleria* dominerar över *Schoenus*. Enstaka gamla tallar står kvar som en rest av den mer täckande trädvegetationen som dog under några torr-somrar på 40-talet. Ett glest buskskikt med buskar av en, brakved, rönn, oxel, olvon, blåhallon, gran och idegran.

Fältskikt:

Epipactis palustris (Kärrknipprot) +
Galium boreale (Vitmåra) +
G. triandrum (Färgmåra) +
G. verum (Gulmåra) +
Gymnadenia conopsea (Brudsporre) +
Inula salicina (Krissla) +
Potentilla erecta (Blodrot) ++
Sanguisorba officinalis (Blodtopp) +
Scorzonera humilis (Svinrot) +
Succisa pratensis (Ängsvädd) +
Agrostis tenuis (Rödven) +
Briza media (Darrgräs) +
Calamagrostis varia (Piggrör) +
Carex flacca (Slankstarr) +
Molinia caerulea (Blåtåtel) +
Schoenus ferregineus (Axag) +
S. nigricans (Knappag) ++
S. ferregineus X *nigricans* +
Sesleria caerulea (Älväxing)

Område 5

Övre delen av den norrut avsmalnande källmyren. Detta område är nötbetat och hyser en mycket högre artdiversitet än den lägre och obetade delen (område 6) (bild 9).

Centaureum littorale (Kustarun) +
Cirsium palustre (Kärrtistel) +
Dactylorhiza incarnata (Ängsnycklar) +
D. traunsteneri (Sumpnycklar) ++
Epilobium parviflorum (Ludd-dunört) +
Epipactis atrorubens (Purpurknipprot) +
E. palustris (Kärrknipprot) ++
Equisetum arvense (Åkerfräken) +

E. variegatum (Smalfräken) +
Erioforum latifolium (Gräsull) +
Gymnadenia conopsea (Brudsporre) ++
G. odoratissima (Luktsporre) +
Linum catharticum (Vildlin) +
Lotus corniculatus (Kärringtand) +
Medicago lupulina (Humleluzern) +
Mentha aquatica (Vattenmynta) +
Myosotis caespitosa (Sumpförgätmigej) +
Parnassia palustris (Slätterblomma) ++
Pinguicula alpina (Fjälltätört) +
P. vulgaris (Tätört) +
Polygala amarella (Rosettjungfrulin) +
Potentilla erecta (Blodrot) +
Primula farinosa (Majviva) ++
Prunella grandiflora (Praktbrunört) +
P. vulgaris (Brunört) +
Ranunculus acris (Smörblomma) +
Rumex crispus (Kruskräppa) +
Succisa pratensis (Ängsvädd) +
Tofieldia calyculata (Kärrlilja) ++
Veronica becca-bunga (Bäckveronika) +
Agrostis tenuis (Rödven) +
Calamagrostis varia (Piggrör) +
Carex oederi (Ärtstarr) +
Juncus alpinus var. *fuscus* (Myrtåg) +
J. subnodulosus (Trubbtåg) +
Molinia caerulea (Blåtåtel) ++
Schoenus ferrugineus (Axag) ++
S. nigricans (Knappag) +
S. ferrugineus X *nigricans* +
Sesleria caerulea ++

Område 6

Igenväxt av ett högstarr- och högörtssamhälle.

Caltha palustris (Kabbeleka) +
Drosera anglica (Storsileshår) +
Epipactis palustris (Kärrknipprot) +
Equisetum variegatum (Smalfräken)
Filipendula ulmaria (Älggräs) +++
Galium palustris (Vattenmåra) ++
Hydrocotyle vulgaris (Spikblad) +
Mentha aquatica (Vattenmynta) ++
Menyanthes trifoliata (Vattenklöver) +
Myosotis caespitosa (Sumpförgätmigej) +
Potentilla erecta (Blodrot) +
Ranunculus flammula (Ältranunkel) +
Sparganium erectum (Stor igelknopp) +
Vicia cracca (Kråkvicker) +
Brachypodium pinnatum (Backskafting) +
Calamagrostis varia (Piggrör) +
Carex elata (Bunkestarr) +++
C. nigra (Hundstarr) ++
C. oederi (Ärtstarr) +
Cladium mariscus (Ag) +++
Juncus alpina var *fuscuater* (Myrtåg) +
J. articulatus (Ryltåg) +
Schoenus ferrugineus (Axag) +
S. nigricans (Knappag) +
S. ferrugineus X *nigricans* +
Scirpus quiqueflorus (Tagelsäv) +

Område 7

Ett öppet område glest beväxt med lågstarr mellan blekepartier. En igenväxning av bleken med *Carex panicea* och *C. hostiana* håller på att ske. Några *cladium*kloner håller på att breda ut sig.

Dactylorhiza incarnata (Ängsnycklar) +
Epipactis palustris (Kärrknipprot) +
Mentha aquatica (Vattenmynta) +
Primula farinosa (Majviva) +
Prunella vulgaris (Brunört) +
Ranunculus flammula (Ältranunkel) +
Succisa pratensis (Ängsvädd)
Triglochin palustre (Kärrsältning) +
Carex flacca (Slankstarr) +
C. hostiana (Ängsstarr) ++
C. oederi (Ärtstarr) +
C. panicea (Hirsstarr) +++
Cladium mariscus (Ag) +
Juncus alpinus var. *fuscus* (Myrtåg) ++
Molinia caerulea (Blåtåtel) +
Schoenus ferrugineus (Axag) +
S. nigricans (Knappag) +++
S. ferrugineus X *nigricans* ++

Område 8

Söder om spången mellan skogskanten i väster och Agområdet i öster. En tät igenväxande gräsmyr. Inga orkidéer. Enstaka små buskar av en växer ut i myren.

Equisetum palustre (Kärrfräken) +
Filipendula ulmaria (Älggräs) +
Galium palustris (Vattenmåra) +
Linum catharticum (Vildlin) +
Mentha aquatica (Vattenmynta) +
Potentilla erecta (Blodrot) ++
Primula farinosa (Majviva) +
Succisa pratensis (Ängsvädd) ++
Valeriana officinalis (Vänderot) +
Carex panicea (Hirsstarr) ++
C. flacca (Slankstarr) +
Molinia caerulea (Blåtåtel) +++
Schoenus nigricans (Knappag) +++
Sesleria caerulea (Älväxing) +++

Område 9

Söder om träddungen ned till Valerianabältet. Kraftig igenväxning med lågstarr och Cladium på gamla blekeytor.

Centaurium littorale (Kustarun) +
Cirsium palustre (Kärrtistel) +
Epipactis palustre (Kärrknipprot)
Equisetum palustre (Kärrfräken) +
Filipendula ulmaria (Älggräs) +
Linum catharticum (Vildlin) +
Mentha aquatica (Vattenmynta)
Potentilla erecta (Blodrot) +
P. reptans (Revfingerört) +
Prunella vulgaris (Brunört) +
Ranunculus flammula (Ältranunkel) +
Rorippa microphylla (Bäckfräne) +
Sanquisorba officinalis (Blodtopp) +
Succisa pratensis (Ängsvädd) +
Valeriana officinalis (Vänderot) +
Carex hostiana (Ängsstarr) +++
C. panicea (Hirsstarr) ++
Cladium mariscus (Ag) +++
Molinia caerulea (Blåtåtel) +++
Schoenus nigricans (Knappag) +
S. ferrugineus X *nigricans* +

Område 10

Området kring diket över myren. Ett högörtssamhälle med tätslutande vegetation av vänderot och Älggräs. Kraftig igenväxning med *Salix*. Diket igenväxt med plattstarr (*Carex disticha*).

Område 11

En praktfull källmyr invid de glacifluviala avlagringarna. Här framspringer aldrig sinande källor som låter sitt kalla vatten sippra utmed sluttningen och ger upphov till den mycket särpräglade floran. De gotländska källmyrarna har en för Sverige unik artsammansättning. Dominerande är de båda *Schoenus* arterna med sin hybrid. Karaktärsarter är fjälltätört, brunögontröst, kärrlilja och trubbtåg alla vars förekomst här är växtgeografiskt märkliga. Förklaring ligger i det faktum att källmyren har bibehållit sin karaktär under så pass lång historisk tid att de arter som tidigare hade en vidare utbredning under de annorlunda betingelser som då rådde, i källmyren funnit en refug. Att källmyren inte genomgått någon succession, som skett inom de flesta andra växtsamhällen får tillskrivas vattnets erosiva inverkan och tillgången på kontinuerlig tillgång på kallt vatten, en faktor som säkert var ganska utbredd under tiden efter senaste istiden.

Centaureum littorale (Kustarun) +
Cirsium palustre (Kärrtistel) +
Dactylorhiza incarnata (Ängsnycklar) +
D. traunsteri (Sumpnycklar) +
Drosera anglica (Storsilesår) +
Epipactis palustris (Kärrknipprot) +
Equisetum variegatum (Smalfräken) +
Euphrasia salisburyensis (Brun ögontröst) +
Gymnadenia conopsea (Brudsporre) +
G. odoratissima (Luktsporre) ++
Pinguicula alpina (Fjälltätört) +
P. vulgaris (Tätört) +
Potentilla erecta (Blodrot) ++
Primula farinosa (Majviva) ++
Succisa pratensis (Ängsvädd) +
Triglochin palustre (Kärrsältning) +
Calamagrostis varia (Piggrör) ++
Carex flacca (Slankstarr) +
C. oederi (Ärtstarr) +
C. panicea (Hirsstarr) +
Eriophorum latifolium (Gräsull) ++
Juncus alpinus var. *fuscuater* (Myrtåg) +

Juncus subnodulosus (Trubbtåg) ++
Molinia caerulea (Blåtåtel) ++
Schoenus ferrugineus (Axag) +++
S. nigricans (Knappag) ++
S. ferrugineus X *nigricans* ++
Scirpus quinqueflorus (Tagelsäv) +
Sesleria caerulea (Älväxing) +
Cratoneuron sp.
Ctenidium molluscum
Scorpidium scorpioides

Område 12

Skogen ovan källmyren fram till vägen mellan grustaget och parkeringen. En ganska högvuxen örtrik tallskog med 70 % tall, 30 % en, enstaka granar och idegranar. I buskskiktet dominerar oxbär för övrigt: ek, björk, slån, olvon, benved, brakved, hassel, hagtorn, ask och ros. Ett flertal på varandra utvecklade strandvallar sträcker sig i nord-sydlig riktning ovan källmyren. Ovanpå strandvallarna är en risvegetation utbildad medan en örtvegetation av kalkhedstyp dominerar i svackorna.

Arctostaphylos uva-ursi (Mjölon) ++
Calluna vulgaris (Ljung) ++
Rubus saxatilis (Stenbär) ++
Vaccinium vitis-idaea (Lingon) ++
Anthericum ramosum (Liten Sandlilja) ++
Aquilegia vulgaris (Akleja) +
Arabis hirsuta (Lundtrav) +
Campanula persicifolia (Stor blåkllocka) +
C. rotundifolia (Liten blåkllocka) ++
Centaurea jacea (Rödclint) +
Chamaenerion angustifolium (Mjölkört) +
Chrysanthemum leucanthemum (Prästkraige) +
Cirsium acaule (Jordtistel) +
Convallaria majalis (Liljekonvalj) +
Daucus carota (Morot) +
Echium vulgare (Blåeld) +

Epipactis atrorubens (Purpurknipprot) +
E. helleborine (Skogsknipprot) +
Filipendula vulgaris (Brudbröd) ++
Fragaria vesca (Smultron) +
Galium boreale (Vitmåra) +++
G. verum (Gulmåra) ++
Germanium sanguineum (Blodnäva) ++
Inula salicina (Krisla) +
Listera ovata (Tvåblad) +
Melanpyrum pratense (Ängskovall) ++
M. Sylvaticum (Skogskovall) +
Polygala amarella (Rosettjungfrulin) +
Polygonatum odoratum (Getrams) +
Prunella grandiflora (Praktbrunört) +
P. vulgaris (Brunört) +
Ranunculus acris (Smörblomma) +
Scorzonera humilis (Svinrot) +
Succisa pratensis (Ängsvädd) +
Thalictrum simplex (Backruta) ++
Thymus serpyllum (Backtimjan) ++
Verbascum thapsus (Kungsljus) +
Vincetoxicum hirundinaria (Tulkört) +
Viola riviniana (Skogsviol) ++
Agrostis canina (Brunven) +
A. tenuis (Rödven) ++
Arrhenatherum pratense (Ängshavre) ++
Brachypodium Pinnatum (Backskafting) ++
Carex digitata (Vispstarr) +
Deschampsia flexuosa (Kruståtel) +
Festuca ovina (Fårsvingel) +
F. rubra (Rödsvingel) +
Luzula pilosa (Vårfryle) +
Melica nutans (Bergsslok) +++
Molinia caerulea (Blåtåtel) +
Sesleria caerulea (Älväxing) ++
Pleurozium schreberi (Väggmossa) +
Cetraria islandica (Islandslav) +
Cladonia sp. +

Område 13

Röväters sydligaste del. En torr till fuktig gräsmark, med några våtare myrpartier. Enstaka buskar med brakved och en.

Allium schoenoprasium (Gräslök) +
Centaurea jacea (Rödclint) +
Centaurium littoralae (Kustarun) +
Chrysanthemum leucanthemum (Prästkraige) +
Convolvulus arvensis (Åkervinda) +
Epipactis palustris (Kärrknipprot) +
Galium boreale (Vitmåra) ++
G. uliginosum (Sumpmåra) ++
G. verum (Gulmåra) +
Hieracium pilosella (Gråfibbla) +
Inula salicina (Krissla) ++
Lathrus pratensis (Gulviol) +
Lotus corniculatus (Kärringtand) +
Potentilla erecta (Blodrot) ++
P. reptans (Revfingerört) ++
Primula farinosa (Majviva) +
Sanguineum officinalis (Blodtopp) ++
Scorzonera humilis (Svinrot) +
Succisa pratensis (Ängsvädd) +
Taraxacum sp. (Maskros) +
Viola persicifolia (Stor blåklocka) +
Briza media (Darrgräs) +
Carex flacca (Slankstarr) ++
C. hostiana (Ängsstarr) +
Festuca pratensis (Ängssvingel) +
Molinia caerulea (Blåtåtel) +++
Poa compressa (Berggröe) +
Schoenus ferrugineus (Axag) ++
S. nigricans (Knappag) ++
S. ferrugineus X *nigricans* ++
Sesleria caerulea (Älväxing) ++

Område 14

Talldunge med buskar av en, slån och Rhamnus. Fältskiktet dominerat av *Sesleria caerulea* (Älväxing), och i de torrare partierna växer ganska rikligt med *Filipendula vulgaris* (Brudbröd), *Vicia cracca* (Kråkvicker), *Galium boreale* (Vitmåra) och *G. verum* (Gulmåra).

Område 15

Områden med riklig föryngring av tall. Fältskiktet domineras av *Molinia* och *Schoenus* med inslag av *Potentilla erecta*, *Sesleria*, *Carex flacca*, *C. hostiana* och *C. panicea*.

Område 16

En örtrik tallskog med inslag av granar kring de fuktigare partierna vid bäcken. I buskskiktet buskar av en, rönn, Rhamnus, olvon och ek.

Anacamptis pyramidalis (Klotyxne) +
Anemone nemoralis (Vitsippa) ++
Anthericum ramosum (Liten sandlilja) +
Campanula persicifolia (Stor blålocka) +
C. rotundifolia (Liten blålocka) +
Centaurea jacea (Rödclint) +
Chrysanthemum leucanthemum (Prästkraze) +
Cirsium acaule (Jordtistel) +
Convallaria majalis (Liljekonvalj) +
Epipactis atrorubens (Purpurknipprot) +
E. helleborine (Skogsknipprot) +
Filipendula vulgaris (Brudbröd) ++
Galium boreale (Vitmåra) ++
G. verum (Gulmåra) +
Gymnadenia conopsea (Brudsporre) +
Hepatica nobilis (Blåsippa) ++
Inula salicina (Krisla) ++

Listera ovata (Tvåblad) +
Maianthemum bifolia (Ekorrbär) +
Melampyrum pratense (Ängskovall) ++
Monotropa hypopitys (Tallört) +
Orthilia secunda (Björkpyrola) +
Potentilla erecta (Blodrot) ++
P. reptans (Revfingerört) +
Primula veris (Gullviva) +
Prunella grandiflora (Praktbrunört) +
Ranunculus acris (Smörblomma) ++
Sanguinea officinalis (Blodtopp) +
Scorzonera humilis (Svinrot) +
Tetragonobulus maritimus (Klöverärt) +
Vicia cracca (Kråkvicker) +
Vincetoxicum hirundinaria (Tulkört) +
Agrostis tenuis (Rödven) ++
Arrhenatherum pratense (Ängshavre) ++
Brachypodium pinnatum (Backskafting) ++
Briza media (Darrgräs) ++
Carex digitata (Vispstarr) +
C. tomentosa (Luddstarr) ++
Deschampsia flexuosa (Kruståtel) +
Festuca ovina (Fårsvingel) +
Luzula pilosa (Vårfryle) ++
Sesleria caerulea (Älväxing) +++

Område 17

Den kanske finaste idegranslunden i Sverige utbreder sig här på ancylusvallen. Idegranen är visserligen helt dominerande men i det vackert utformade "ogenomträngliga" skogsbryn som kantar vallen ut mot Rövätar finns en mängd gamla lövträd, varav de mest nämnvärda är den häpnadsväckande kraftiga trädlika benveden, de gamla lundalmarna och inlandsförekomsten av vitoxel.

Område 17 Idegranslunden

Träd- och buskskikt:

Betula verrucosa (Vårtbjörk) +
Cornus sanguinea (Skogskornell) +
Corylus avellana (Hassel) ++
Cotoneaster integerrimus (Oxbär) +
Crataegus sp. (Hagtorn) +
Evonymus europea (Benved) ++
Fraxinus excelsior (Ask) ++
Hedera helix (Murgröna) ++
Juniper communis (En) +
Lonicera xylosteum (Skogstry) ++
Picea avies (Gran) +
Pinus sylvestris (Tall) +
Populus tremula (Asp) ++
Prunus spinosa (Slån) ++
Quercus robur (Ek) +
Rhamnus cathartica (Getapel) ++
Ribes alpinum (Måbär) +
Rosa sp. (Ros) +
Sorbus aucuparia (Rönn) +
S. intermedia (Oxel) +
S. rupicola (Vitoxel) +
Taxus baccata (Idegran) +++
Ulmus carpinifolia (Lundalm) ++
Viburnum opulus (Skogsolvon) +

Fältskikt:

Helianthemum nummularia (Solvända) +
Rubus caesius (Blåhallon) +
R. saxatilis (Stenbär) +
Vaccinium myrtillus (Blåbär) ++
V. vitis-idaea (Lingon) ++

Achillea millefolium (Röllika) +
Campanula rotundifolia (Liten blåklocka) +
Convallaria majalis (Liljekonvalj) ++
Filipendula vulgaris (Brudbröd) ++
Fragaria vesca (Smultron) ++
Galium boreale (Vitmåra) ++
G. odoratum (Myska) +
G. verum (Gulmåra) +
Geranium sanguineum (Blodnäva) ++
Geum urbanum (Nejlikrot) +
Hedera helix (Murgröna) ++
Hepatica nobilis (Blåsippa) +++
Hieracium pilosella (Gråfibbla) +
H. umbellatum (Flockfibbla) +
Lactuca muralis (Skogssallat) +
Lapsana communis (Harkål) +
Linum catharticum (Vildlin) +
Maianthemum bifolium (Ekorrbär) ++
Medicago lupulina (Humleluzern) +
Melampyrum pratense (Ängskovall) +
Plantago lanceolata (Svartkämpar) +
Polygala amarella (Rosettjungfrulin) +
Polygonatum odoratum (Getrams) ++
Primula veris (Gullviva) +
Prunella grandiflora (Praktbrunört)
P. vulagris (Brunört) ++
Ranunculus acris (Smörblomma) +
Sanicula europaea (Sårläka) +
Satureja acionos (Harmynta) +
S. vulgaris (Bergmynta) +
Taraxacum sp. (Maskros) +
Thalictrum simplex (Backruta) +
Thymus serpyllum (Backtimjan) +
Trifolium medium (Skogsklöver) +
Vincetoxicum hirundinaria (Tulkört) +
Viola hirta (Buskviol) +
V. riviniana (Skogsviol) +

Arrhenatherum pratense (Ängshavre) +
Briza media (Darrgräs) ++
Carex digitata (Vispstarr) ++
Dactylus glomerata (Hundäxing) +
Deschampsia flexuosa (Kruståtel) +
Elytriga repens (Kvickrot) +
Luzula luzoloides (Vitfryle) +
L. pilosa (Vårfryle) ++
Melica nutans (Bersslok) ++
Sesleria caerulea (Älväxing) +

Område 18

Bäckens öster om ancylusvallen är fördjupad vilket möjliggjort kolonisation av nitrofila arter och en frodig och tät vegetation. Bäckens är kantad av ett buskskikt med *salix* sp.

Chamaenerion angustifolium (Mjölkört) ++
Cirsium arvense (Åkertistel) +
C. palustre (Kärrtistel) +
Epilobium parviflorum (Ludd-dunört) ++
Equisetum arvense (Åkerfräken) +++
E. variegatum (Smalfräken) ++
Filipendula ulmaria (Älggräs) +++
Galium palustre (Vattenmåra) ++
Lycopodium europaeum (Strandklo) ++
Lysimachia vulgaris (Videört) ++
Mentha aquatica (Vattenmynta) ++
Myosotis caespitosa (Sumpförgätmigej) +
Potentilla anserina (Gåsört) +
Ranunculus acris (Smörblomma) +
R. flammula (Ältranunkel) ++
R. repens (Revsörblomma) ++
Rubus caesius (Blåhallon) ++

Rumex crispus (Kruskräppa) +
Solanum dulcamara (Besksöta) +
Sonchus arvensis (Åkermölke) +
Tussilago farfara (Hästhov) ++
Veronica becca-bunga (Bäckveronika) ++
Carex elata (Bunkestarr) ++
C. flacca (Slankstarr) ++
C. oederi (Ärtstarr) +
Glyceria fluitans (Vanligt mannagräs) +
Juncus articulatus (Ryltåg) ++

Område 19 Prausthulet

(Bild 8)

En uppvällningskälla som endast har vattenflöde då tillgången på vatten är god i de ovanför liggande hällmarkerna. Vid nederbörd utvecklas "hulet" till en mycket vacker källa med kristallklart vatten kantat av frodig vegetation. Bäckens från källan ansluter till den bäck som kommer från källmyren som har konstant vattenflöde även under torrperioder. Bäck rinner sedan ut på Rövätar.

Epilobium parviflorum (Luddunört) ++
Hydrocotyle vulgaris (Spikblad) ++
Littorella uniflora (Strandpryl) ++
Mentha aquatica (Vattenmynta) ++
Myosotis caespitosa (Sumpförgätmigej) ++
Ranunculus flammula (Ältranunkel) +
R. trichophyllus (Grodmöja) +
Rorippa microphylla (Bäckfräne) +
Solanum dulcamara (Besksöta) +
Sparganium erectum (Stor igelknopp) +
Veronica anagallis-aquatica (vattenveronika) +
V. beccabunga (Bäckveronika) ++

Carex dioica (Nålstarr) +
C. disticha (Plattstarr) ++
C. flacca (Slankstarr) ++
C. hostiana (Ängsstarr) +
C. nigra (Hundstarr) +
C. oederi (Ärtstarr) +
C. panicea (Hirsstarr) +
Glyceria fluitans (Vanligt mannagräs) ++
Juncus articulatus (Ryltåg) +
Scirpus quinqueflorus (Tagelsäv) +
Briza media (Darrgräs) +
Elytrigia repens (Kvickrot) ++
Festuca ovina (Fårsvingel) +++
F. rubra (Rödsvingel) ++
Poa annua (Vitgröe) ++
Sesleria caerulea (Älväxing) ++

Område 20 Den öppna ängen i den nötbetade hagen

Helianthemum nummularium (Vanlig solvända) +
Achillea millefolium (Rölleka) ++
Alchemilla vulgaris (Daggkåpa) ++
Campanula rotundifolia (Liten blåklocka) +
Carum carvi (Kummin) ++
Cerastium fontanum (Hönsarv) +
Cirsium acaule (Jordtistel) +
Euphrasia sticta (Ögontröst) +
Filipendula vulgaris (Brudbröd) +
Fragaria vesca (Smultron) +
Galium verum (Gulmåra) +
Geranium sanguineum (Blodnäva) ++
G. robertianum (Stinknäva) +
Hieracium pilosella (Gråfibbla) ++
Inula salicina (Krissla) ++
Medicago lupulina (Humleluzern) ++

Plantago lanceolata (Svartkämpar) ++
P. major (Groblad) +
Potentilla reptans (Revfingerört) +
P. tabaernemontani (Småfingerört) +
Primula veris (Gullviva) +
Prunella grandiflora (Praktbrunört) +
Succisa pratensis (Ängsvädd) +
Taraxacum sp. (Maskros) +
Thymus serpyllum (Backtimjan) ++
trifolium pratense (Rödklöver) +
T. repens (Vitklöver) ++
Veronica spicata (Axveronika) +
Vicia cracca (Kråkvicker) +

Område 21

Här växer en lundartad vegetation som på våren domineras av ett mäktigt ramslöksbestånd. På trädrötterna finns fuktkrävande mossor. Ravinen förvandlas vid kraftiga regn till en strid bäck av vattnet från de ovanliggande springkällorna.

Hedera helix (Murgröna) +
Rubus caesius (Blåhallon) +
Allium ursinum (Ramslök) +++
Anemone nemoralis (Vitsippa) +
A. ranunculoides (Gulsippa) +
Anthriscus sylvestris (Hundloka) +
Galium odoratum (Myska) ++
Geranium sylvaticum (Skogsnäva) +
Hepatica nobilis (Blåsippa) ++
Lactuca muralis (Skogssallat) +
Maianthemum bifolium (Ekorrbär) +
Paris quadrifolia (Ormbär) +
Ranunculus acris (Smörblomma) +
Sanicula europea (Sårläka) +
Stachys sylvatica (Stinksyska) +

Taraxacum sp. (Maskros) +
 Viola sp: (Viol) ++
 Brachypodium sylvaticum (Lundskafting) +
 Festuca gigantea (Långsvingel) +
 Festuca pratensis (Ängssvingel) +
 Poa palustris (Sengröe) ++
 P. pratensis (Ängsgröe) +
 Roegneria canina (Lundelm) +
 Fontinalis sp. (Bäckmossa)

Område 22

Ett mosaikartat område med blekevätar och en torrtallsrik tallskog.
 De idegranar som växer inom området visar alla tydliga tecken på att
 inte trivas särskilt bra.

Område 23

(Bild 16, 17)

Ett kulturpåverkat, ängsartat ganska öppet skogsparti. I västra
 delen finns stora och gamla granar. Den centrala gläntan omges av
 ett artrikt träd- och buskskikt som tack vare hävden är relativt
 öppet och tilltalande. Ask med spår av klappning, slån, getapel,
 enbuskar, hagtorn, idegran, hassel, vildapel, måbär, olvon, brakved,
 tall, nypon, rönn, oxel och björk. I de torrare och öppnare partier-
 na är fältskiktet liknande det i område 20 och i fuktsänkorna går
 vegetationen mot det i område 21.

Område 24

Ett litet avverkat område där björkslyet nu hunnit växa sig ganska
 högt.

Område 25

Ett i stort sett kalhugget ganska sumpigt område som genomkorsas av ett litet grunt dike.

Område 26

En våt som i sin högra kant under åsen har källmyrskaraktär. Åsen är bevuxen med kraftig gran- och tallskog. Ett grustag är upptaget i åsens norra del.

Artlista för Kallgateburg

Artförteckningen är inte fullständig utan endast de arter som påträffats och kunnat bestämmas under inventeringstiden i juli och augusti har medtagits.

Träd- och buskskikt:

Betula verrucosa (Vårtbjörk)
Cornus sanguinea (Skogskornell)
Corylus avellana (Hassel)
Cotoneaster integerrimus (Oxbär)
Crataegus sp. (Hagtorn)
Euonymus europaeus (Benved)
Fraxinus excelsior (Ask)
Hedera helix (Murgröna)
Juniperus communis (En)
Lonicera xylosteum (Skogstry)
Picea abies (Gran)
Pinus sylvestris (Tall)
Populus tremula (Asp)
Quercus robur (Ek)
Rhamnus catharticus (Getapel)
R. frangula (Brakved)
Ribes alpinum (Måbär)
Rosa sp. (Ros)

Samucus nigra (Fläder)
Salix caprea (Sälg)
S. cinerea (Gråvide)
Salix sp. (obest. vide)
Sorbus aucuparia (Rönn)
S. hybrida (Finnoxel)
S. intermedia (Oxel)
S. rupicola (Vitoxel)
taxus baccata (Idegran)
Ulmus carpinifolia (Lundalm)
Viburnum opulus (Skogsolvon)

Fältskikt

Ris:

Arctostaphylus uva-ursi (Mjölon)
Calluna vulgaris (Ljung)
Helianthemum nummularium (Vanlig solvända)
Rubus caesius (Blåhallon)
R. saxatilis (Stenbär)
Vaccinium myrtillus (Blåbär)
V. vitis-idaea (Lingon)

Örter:

Achillea millefolium (Röllika)
Agrostis canina (Brunven)
Agrostis stolonifera (Krypven)
A. tenuis (Rödven)
Alchemilla vulgaris (Daggkåpa)
Allium oleraceum (Backlök)
A. schoenoprasium (Gräslök)
A. ursinum (Ramslök)
Anacamptis pyramidalis (Klotyxne)
Anemone nemoralis (Vitsippa)

A. pratensis (Fältsippa)
A. ranunculoides (Gulsippa)
Antennaria dioica (Kattfot)
Anthericum ramosum (Liten sandlilja)
Anthriscus sylvestris (Hundloka)
Anthyllis vulneraria (Getväppling)
Aquilegia vulgaris (Akleja)
Arabis hirsuta (Lundtrav)
Artemisia absinthum (Malört)
Athyrium filix-femina (Majbräken)
Bellis perennis (Tusensköna)
Caltha palustris (Kabbeleka)
Campanula persicifolia (Stor blåklocka)
C. rotundifolia (Liten blåklocka)
Capsella bursa-pastoris (Lomme)
Carum carvi (Kummin)
Centaurea jacea (Rödclint)
C. scabiosa (Väddclint)
Centaureum littorale (Kustarun)
Cerastium fontanum (Hönsarv)
Chamaenerion angustifolium (Mjölkört)
Chrysanthemum leucanthemum (Prästkrage)
Cirsium acaule (Jordtistel)
C. arvense (Åkertistel)
C. palustre (Kärrtistel)
C. vulgare (Vägtistel)
Convalaria majalis (Liljekonvalj)
Convolvulus arvensis (Åkervinda)
Crepis praemorsa (Klasefibbla)
Dactylorhiza incarnata (Ängsnycklar)
D. maculata (Jungfru Marie nycklar)
D. traunsteineri (Sumpnycklar)
Daucus carota (Morot)
Dianthus deltoides (Backnejlika)
Drosera anglica (Storsilesår)
Dryopteris filix-mas (Träjon)

Echium vulgare (Blåeld)
Epilobium parviflorum (Ludd-dunört)
Epipactis atrorubens (Purpurknipprot)
E. helleborine (Skogsknipprot)
E. palustris (Kärrknipprot)
Equisetum arvense (Åkerfräken)
E. palustre (Kärrfräken)
E. sylvaticum (Skogsfräken)
E. variegatum (Smalfräken)
Euphrasia salisburgiensis (Brunögontröst)
E. stricta (Vanlig ögontröst)
Filipendula ulmaria (Älggräs)
F. vulgaris (Brudbröd)
Fragaria vesca (Smultron)
F. viridis (Backsmultron)
Galium boreale (Vitmåra)
G. odoratum (Myska)
G. palustris (Vattenmåra)
G. triandrum (Färgmåra)
G. uliginosum (Sumpmåra)
G. verum (Gulmåra)
Geranium robertianum (Stinknäva)
G. sanguineum (Blodnäva)
G. sylvaticum (Skogsnäva)
Geum rivale (Hummleblomster)
G. urbanum (Nejlikrot)
Gnaphalium uliginosum (Sumpnoppa)
Gymnadenia conopsea (Brudsporre)
G. odoratissima (Luktsporre)
Hepatica nobilis (Blåsippa)
Hieracleum sibiricum (Sibirisk björnlöka)
Hieracium pilosella (Gråfibbla)
H. umbellatum (Flockfibbla)
Hydrocotyle vulgaris (Spikblad)
Hypericum perforatum (Äkta Johannesört)
Inula salicina (Krisla)
Lactuca muralis (Skogssallat)

Lapsana communis (Harkål)
Laserpitium latifolium (Spenört)
Lathyrus pratensis (Gulvial)
Leontodon autumnalis (Höstfibbla)
Linum catharticum (Vildlin)
Listera ovata (Tvåblad)
Littorella uniflora (Strandpryl)
Lonicera xylosteum (Try)
Lotus corniculatus (Kärringtand)
Lycopus europeus (Strandklo)
Lysimachia vulgaris (Videört)
Lythrum salicaria (Fackelblomster)
Maianthemum bifolium (Ekorrbär)
Medicago falcata (Gulluzern)
M. lupulina (Humluzern)
Melampyrum pratense (Ängskovall)
M. sylvaticum (Skogskovall)
Mentha aquatica (Vattenmynta)
Menyanthes trifoliata (Vattenklöver)
Monotropa hypopitis (Tallört)
Myosotis caespitosa (Sumpförgätmigej)
Ophioglossum vulgatum (Ormtunga)
Orchis mascula (Sankt Persnycklar)
O. militaris (Johannesnycklar)
Origanum vulgare (Kungsmynta)
Orthilia secunda (Björkpyrola)
Paris quadrifolia (Ormbär)
Parnassia palustris (Slätterblomma)
Pastinaca sativa (Palsternacka)
Pinquicula alpina (Fjälltätört)
P. vulgaris (Tätört)
Plantago lanceolata (Svartkämpar)
P. major (Groblad)
P. media (Rödkämpar)
Plantanthera bifolia (Vanlig nattviol)
P. chlorantha (Grönvit nattviol)

Polygala amarella (Rosettjungrulin)
 Polygonatum odoratum (Getrams)
 Potentilla anserina (Gåsört)
 P. erecta (Blodrot)
 P. reptans (Revfingerört)
 P. tabernaemontani (Småfingerört)
 Primula farinosa (Majviva)
 P. veris (Gullviva)
 Prunella grandiflora (Praktbrunört)
 P. vulgaris (Brunört)
 Ranunculus acris (Smörblomma)
 R. auricomus (Majsmörblomma)
 R. flammula (Ältranunkel)
 R. trichophyllus (Grodmöja)
 R. repens (Revsmörblomma)
 Rorippa microphylla (Bäckfräne)
 Rumex acetosa (Ängssyra)
 Rumex crispus (Kruskräppa)
 Sagina nodosa (Knutnarv)
 Sanguisorba officinalis (Blodtopp)
 Sanicula europaea (Särläka)
 Satureja acinos (Harmynta)
 S. vulgaris (Bergsmynta)
 Saxifraga granulata (Mandelblom)
 Scorzonera humilis (Svinrot)
 Sedum acra (Gul fetknopp)
 S. album (Vit fetknopp)
 Silena nutans (Backglim)
 Solanum dulcamara (Besksöta)
 Solidago virgaurea (Gullris)
 Sonchus arvensis (Åkermolke)
 Sparganium erectum (Stor igelknopp)
 Stachys sylvatica (Stinksyska)
 Stellaria graminea (Grässtjärnblomma)
 Succisa pratensis (Ängsvädd)
 Taraxacum sp (Maskros)

Tetragonolobus maritimus (Klöverärt)
Teucrium scordium (Lökgammander)
Thalictrum simplex (Backruta)
Thymus serpyllum (Backtimjan)
Tofieldia calyculata (Kärriilja)
Tragopogon pratensis (Ängshavrerot)
Trifolium arvense (Harklöver)
T. medium (Skogsklöver)
T. pratense (Rödklöver)
T. repens (Vitklöver)
Triglochin palustre (Kärrsältning)
Tussilago farfara (Hästhov)
Thypha latifolia (Bredkaveldun)
Urtica dioica (Brännässla)
Valeriana officinalis (Vänderot)
Verbascum thapsus (Kungsljus)
Veronica anagallis-aquatica (Vattenveronika)
Veronica becca-bunga (Bäckveronika)
V. chamaedrys (Teveronika)
V. officinalis (Ärenpris)
V. spicata (Axveronika)
Vicia cracca (Kråkvicker)
Vincetoxicum hirundinaria (Tulkört)
Viola canina (Ängsviol)
V. hirta (Buskviol)
V. mirabilis (Underviol)
V. riviniana (Skogsviol)

Graminider:

Agrostis canina (Brunven)
A. stolonifera (Krypven)
A. tenuis (Rödven)
Anthoxanthum odoratum (Vårbrodd)
Arrhenatherum pratense (Ängshavre)
Brachypodium pinnatum (Backskaftning)

B. sylvaticum (Lundskafting)
Briza media (Darrgräs)
Bromus hordeaceus (Luddlosta)
Calamagrostis varia (Piggrör)
Carex digitata (Vispstarr)
C. dioca (Nålstarr)
C. disticha (Plattstarr)
C. elata (Bunkestarr)
C. flacca (Slankstarr)
C. hostiana (Ängsstarr)
C. nigra (Hundstarr)
C. oederi (Ärtstarr)
C. panicea (Hirsstarr)
C. tomentosa (Luddstarr)
Cladiun mariscus (Ag)
Dactylus glomerata (Hundäxing)
Deschapsia caespitosa (Tuvståtel)
D. flexuosa (Kruståtel)
Elytrigia repens (Kvickrot)
Eriophorum latifolium (Gräsull)
Festuca gigantea (Långsvingel)
F. pratense (Ängssvingel)
F. ovina (Fårsvingel)
F. rubra (Rödsvingel)
Glyceria fluitans (Vanligt mannagräs)
Juncus articulatus (Ryltåg)
J. alpinus var. *fuscater* (Myrtåg)
J. subnodulosus (Trubbtåg)
Luzula campestris (Knippfryle)
L. luzoloides (Vitfryle)
L. pilosa (Vårfryle)
Melica nutans (Bergsslok)
Molinia caerulea (Blåståtel)
Poa annua (Vitgröe)
P. compressa (Berggröe)
P. palustris (Sengröe)

P. pratensis (Ängsgröe)
Roegneria canina (Lundelm)
Schoenus ferrugineus (Axag)
S. nigricans (Knappag)
S. ferrugineus X *nigricans*
Scirpus quinqueflorus (Tagelsäv)
Sesleria caerulea (Älväxing)

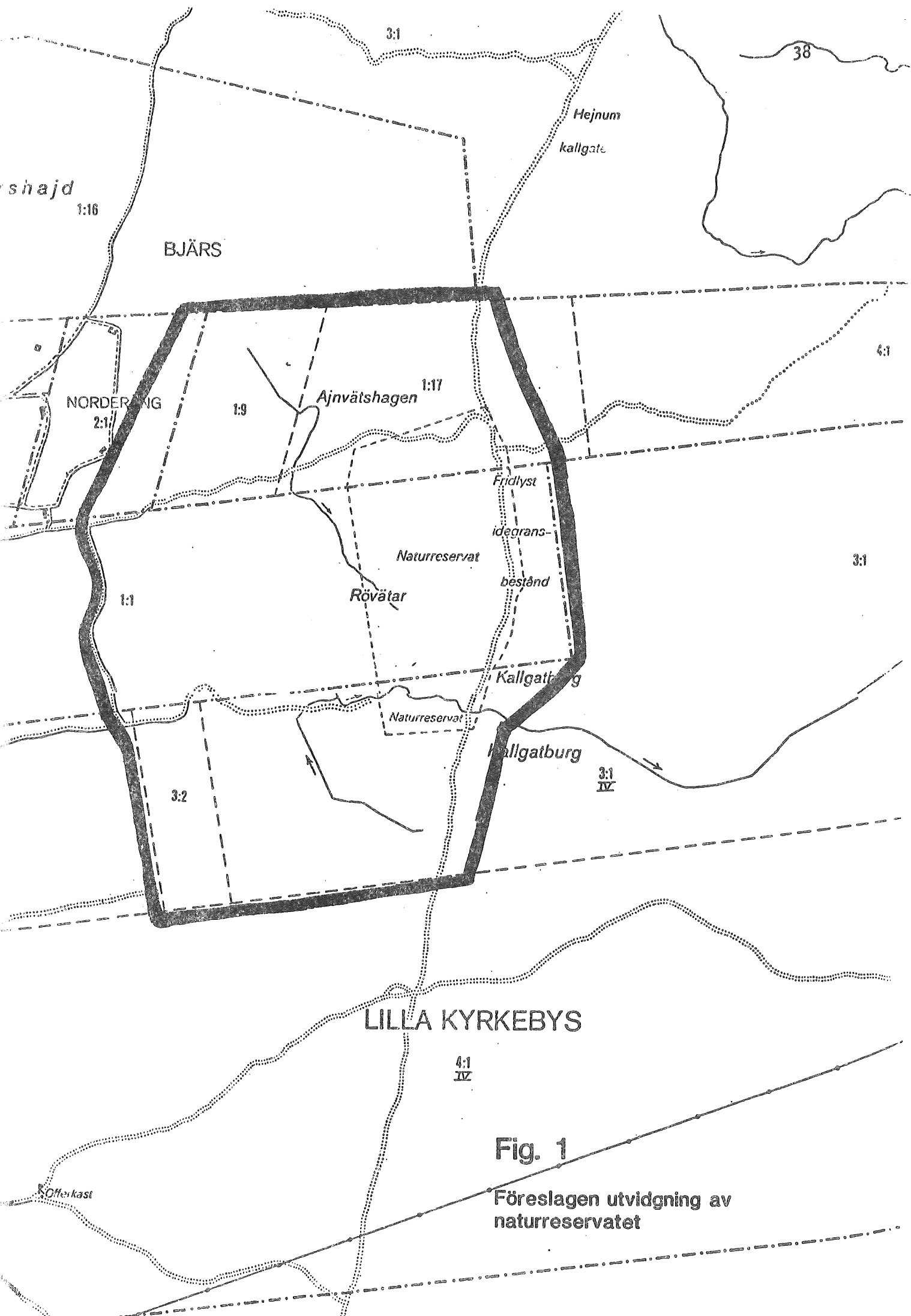

Fig. 1

Föreslagen utvidgning av naturreservatet

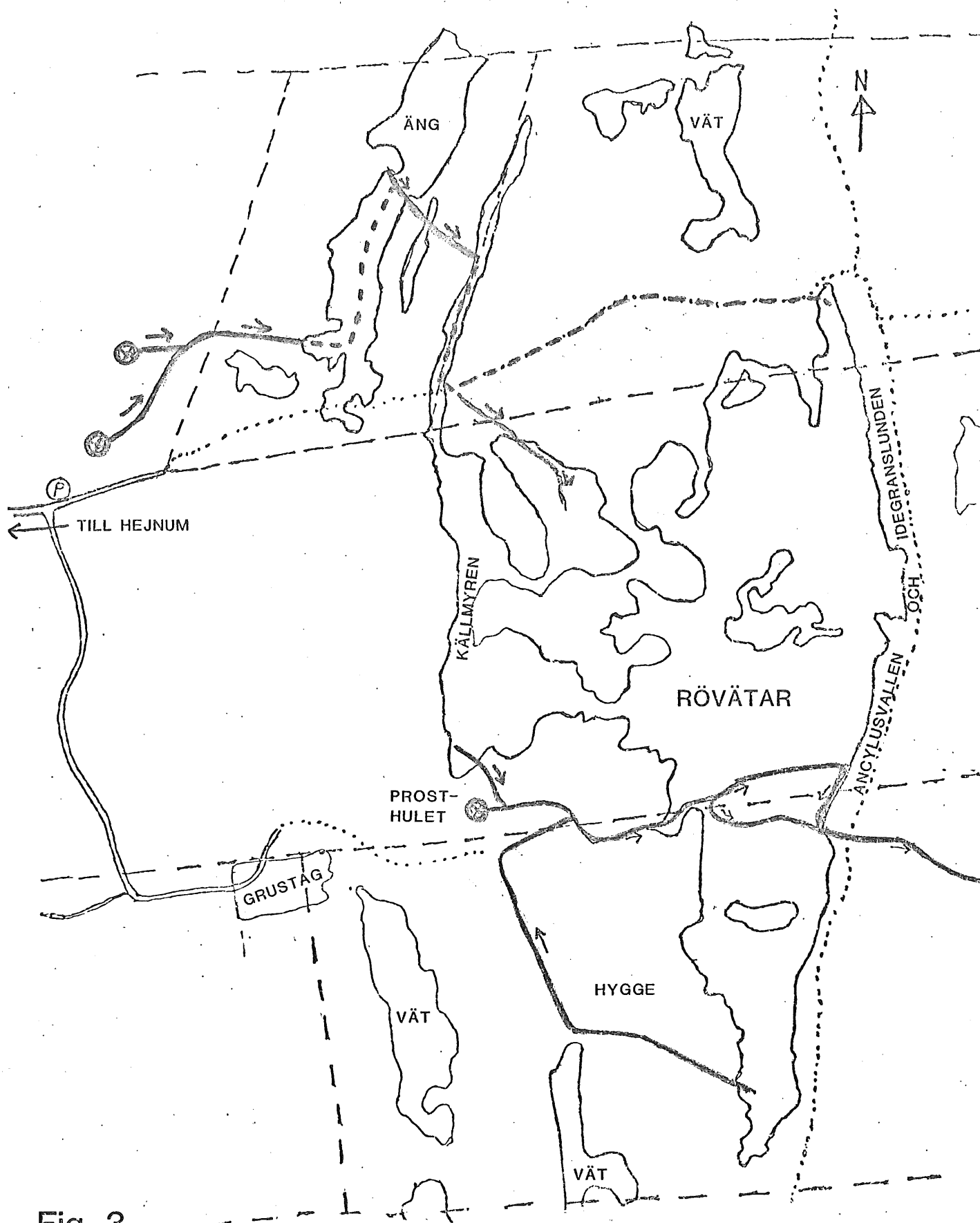
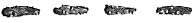
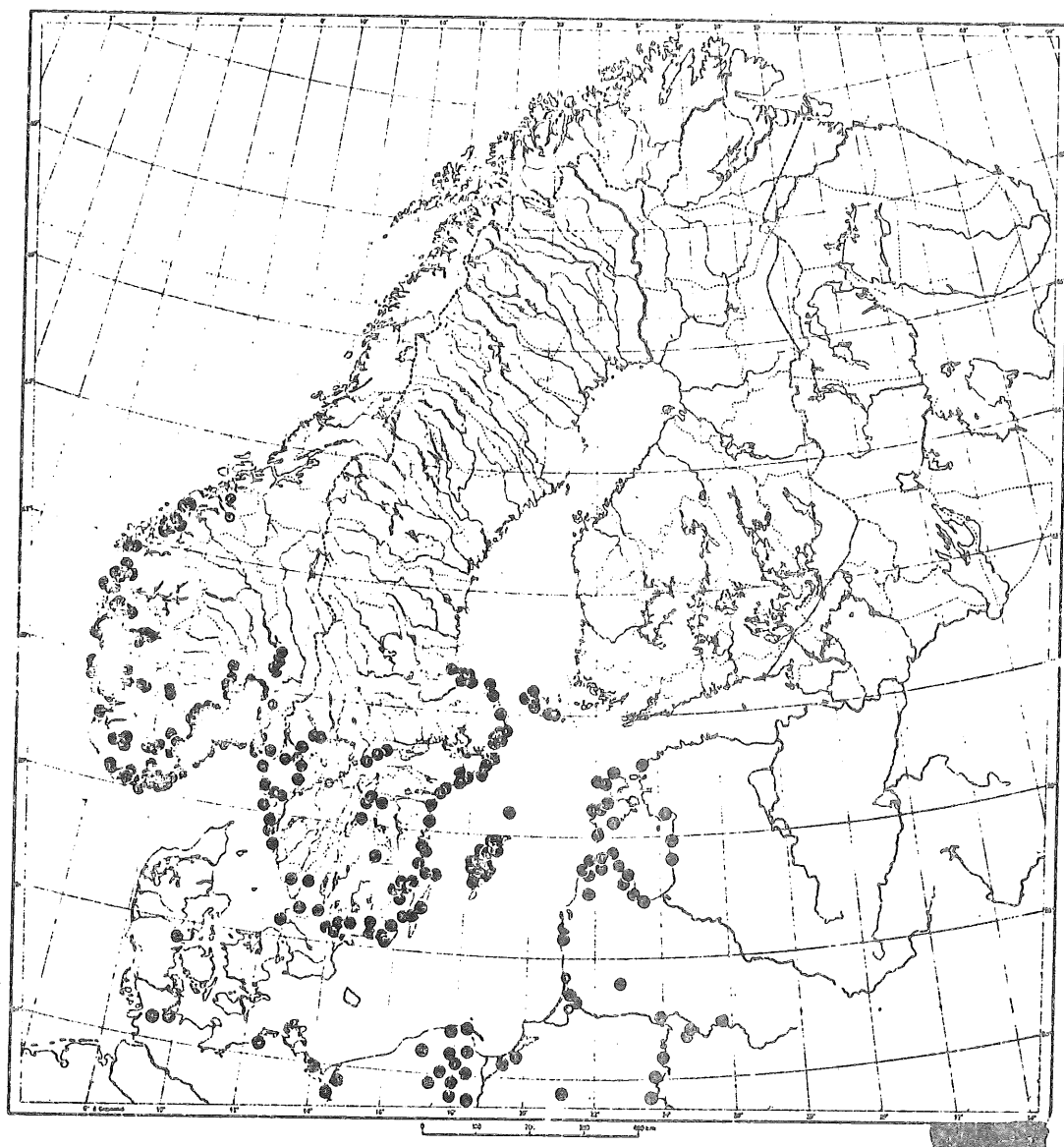

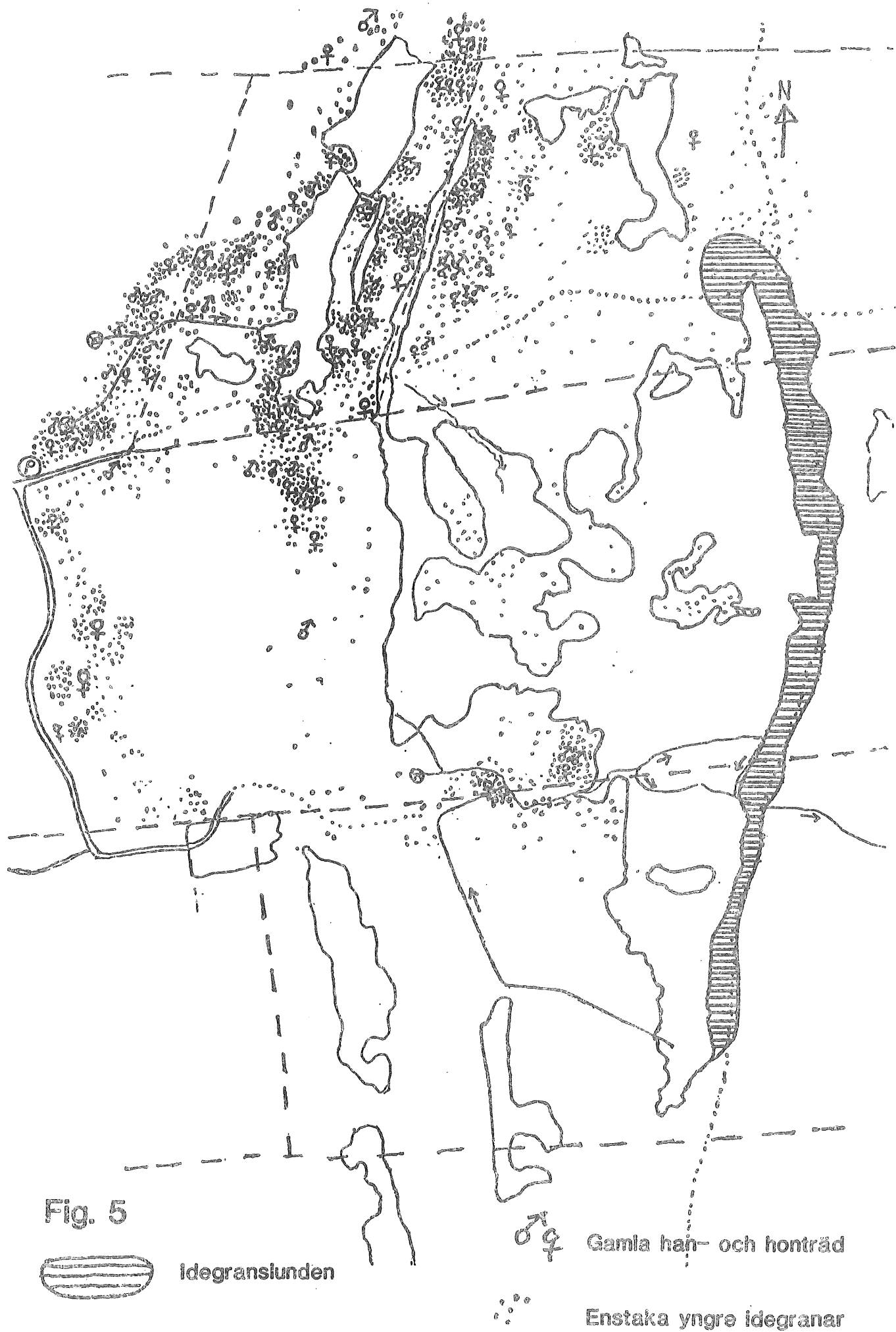
Fig. 3

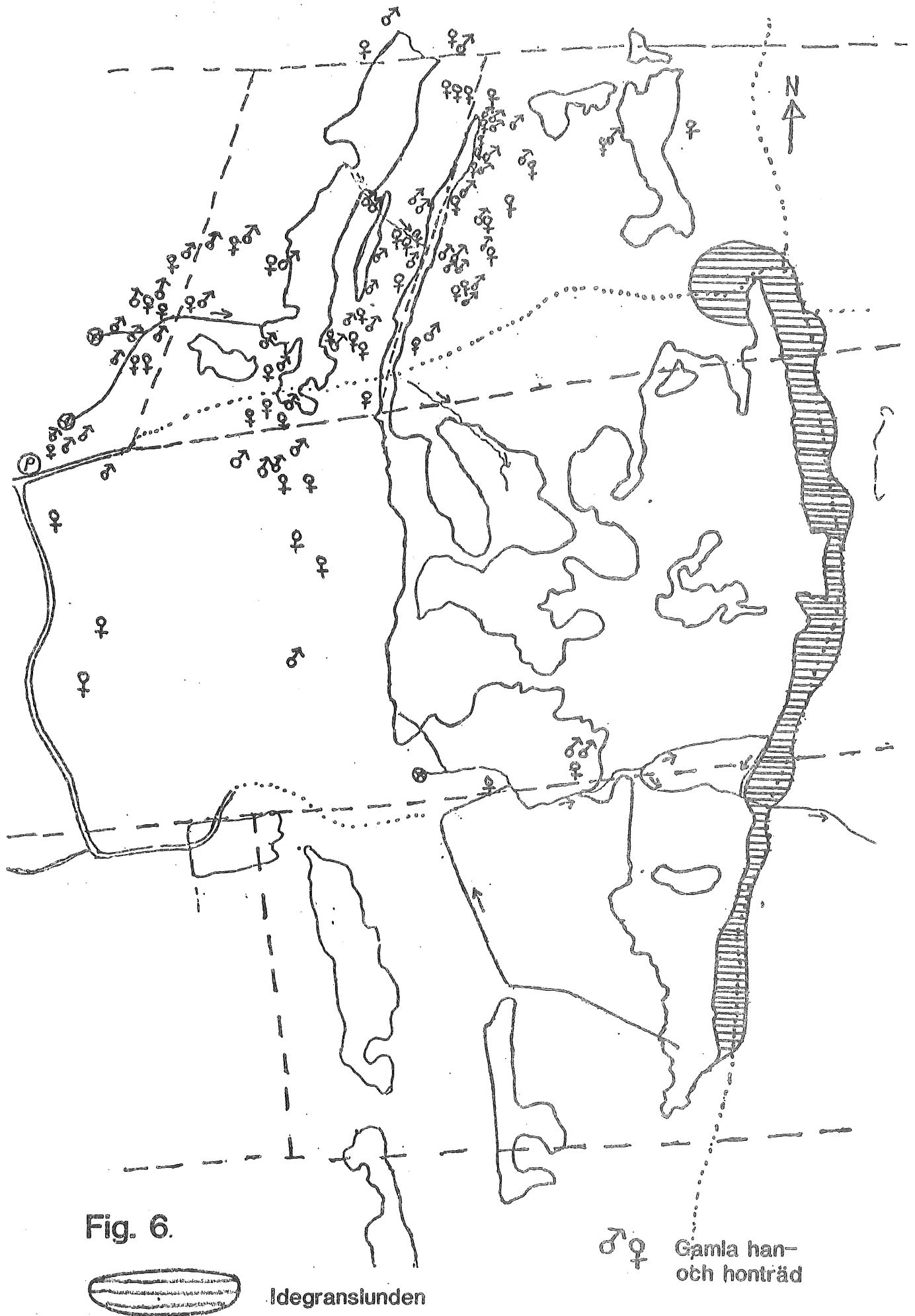
 SPRINGKÄLLA
 KÖRVÄG
 STIG

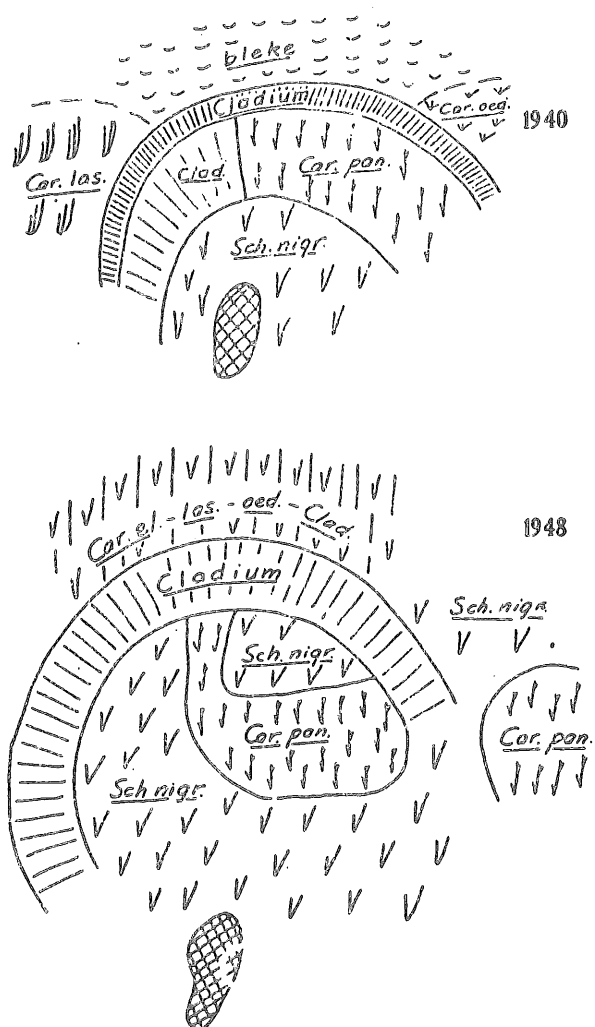
 BÄCKAR O DIKEN
 ALTERNATIVA VATTENVÄGAR

Fig. 4

Nordliga delen av Idegranens (*Taxus baccata*)
utbredning (efter Järvoll 1973)

Figur 7

Skiss av vegetationen med domineranter angivna inom ett mindre område av Storsvidemyr. En *Cladium*-klon har utvuxit från en liten fastmarksholme (det rutade partiet nedtill på skissen) och har efterträtts av *Carex panicea* - och *Scoenus nigricans* -bestånd. De fria blekeytorna ha koloniserats med särskilt *Carex elata*, *C. lasiocarpa*, *C. oederi* och *Cladium*.
- Skala 1:200 (från Pettersson 1958)

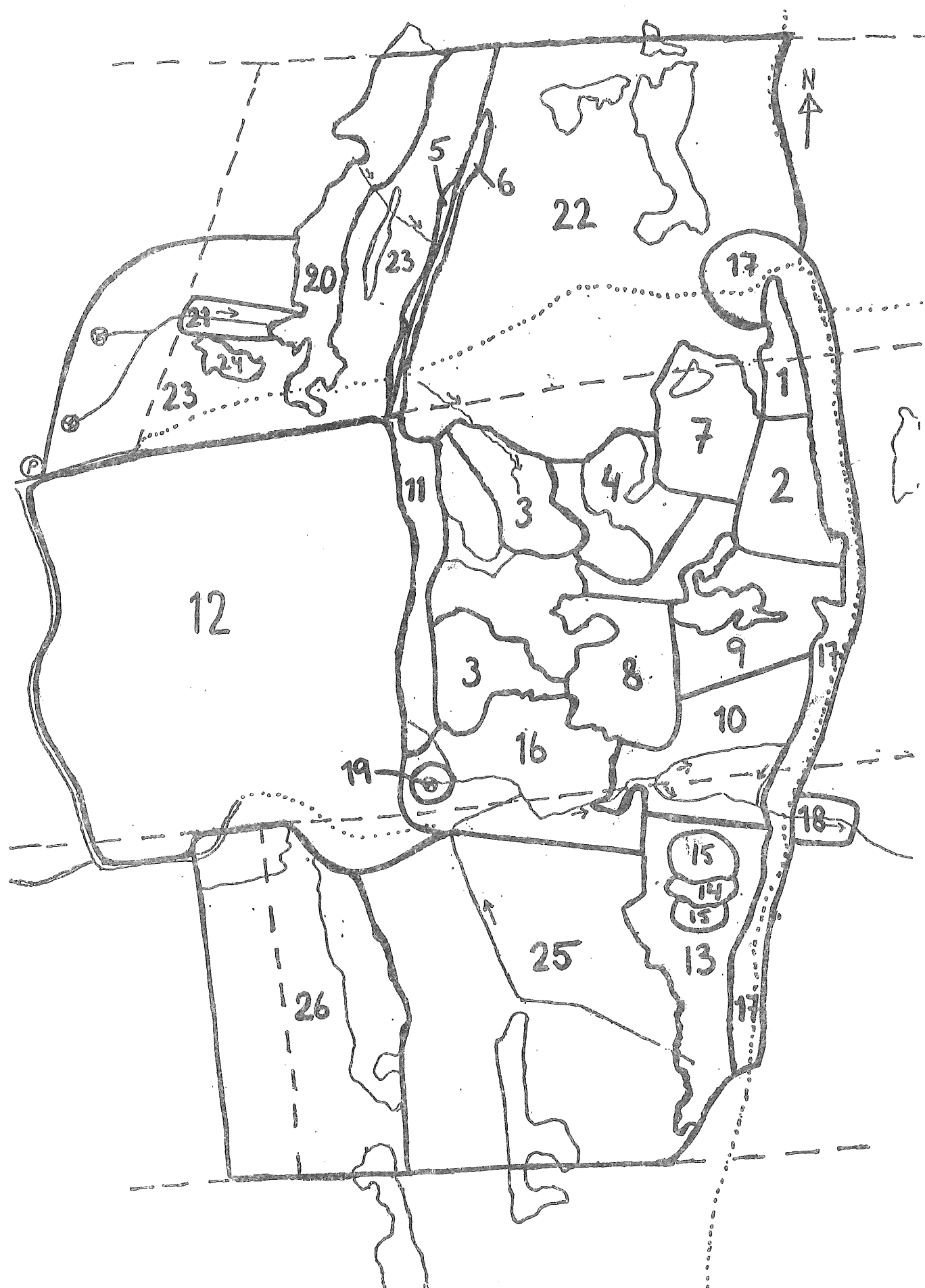

Fig. 8

Inventerade delområden

Litteratur.

- Andersson, Allan: Vegetationskartering över Hejnumhällar, Kallgate, Hejnum kallgate, Filehajdar, Forsviden, Smabrunnar, Länsstyrelsen i Gotlands län, 1974.
- Gjaervoll, Olav: Plante geografi, Universitetsförlaget, Oslo 1973.
- Pettersson, Bengt: Gotländska vegetationsproblem. Botaniska notiser, 1949(4):377-399.
- Pettersson, Bengt: Konstans och Dynamik i Gotlands flora. Acta phytographica Suecia 40. Uppsala 1958.
- Pettersson, Bengt: Gotlands myrar. I Gotlands natur. Wessman & Pettersson, 1956.
- Romell, L.G. och Teiling, E: Om Hajnum Kallgateburg, Svensk botanisk tidskrift, 1912(6):619-626.
- Sernander, R: Gotlands kvarlevande myrar och träsk. Avhandlingar i naturskyddsärenden 1941(3):177-188.